

Jaarverslag — 2024

Protestants godsdienstig vormingsonderwijs op openbare basisscholen

Inhoudsopgave	Pag.
Woord vooraf	3
Bestuurszaken	3
Intern toezicht	4
 1. Onze lespraktijk	 6
1.1. Aantal lessen PC GVO en leerlingen	6
1.2. Vakleerkrachten PC GVO	7
1.3. Carrousels en samenwerkingsvormen	7
1.4. Continuïteit van de organisatie	8
1.5. Uitkomsten RI&E	8
1.6. Regiobegeleidersvergaderingen/managementteam	9
1.7. Werkgroepen	9
 2. Professionalisering vakleerkrachten	 9
2.1. Nascholing	10
2.2. Interne scholing	10
2.3. Lectoraat	10
 3. Beleidsondersteuning	 11
3.1. Jaarplan INK	11
3.2. Governance	11
3.3. Communicatie	12
3.4. Vertrouwenspersonen	12
 4. Ons netwerk	 12
4.1. Plaatselijke werkgroepen	12
4.2. CIO-O	12
4.3. IKOS	12
4.4. VOS-ABB, VOO en Verus	13
4.5. Centrum Voor Vormingsonderwijs	13
 5. Personalia	 13
 6. Lijst van gebruikte afkortingen	 14

Woord vooraf

Voor u ligt het jaarverslag van PC GVO, stichting Protestants Centrum Godsdienstig Vormingsonderwijs over het jaar 2024. Het was een jaar om niet snel meer te vergeten. In oktober ontving ik het bericht dat de staatssecretaris van het ministerie van OCW voornemens was onze instellingssubsidie te schrappen. Met dit bericht waren wij ineens niet meer zeker van ons voortbestaan. We verkeerden van de ene op de andere dag in onzekerheid, maar ondanks dat ging het werk door. Ik ben trots op de wijze waarop de vakleerkrachten, regiobegeleiders en stafmedewerkers onder deze buitengewone omstandigheden hun werk oppakten, professioneel en gedreven zoals altijd.

Mede dankzij de christelijke partijen is er een Kamermeerderheid gevonden om de geplande bezuiniging op levensbeschouwelijk vormingsonderwijs van tafel te krijgen. De nieuwe onderwijsbegroting zal naar verwachting in februari 2025 de Eerste Kamer passeren. Hoewel deze onderwijsbegroting het vormingsonderwijs spaart, besef ik dat het onderwijs hard geraakt wordt door de bezuinigingen van dit kabinet.

Ik wil iedereen enorm bedanken die heeft bijgedragen aan onze lobby en ons daarin heeft gesteund. De bereidwilligheid van onze achterban om in actie te komen is groot en door velen is ons werk en voortbestaan in gebed bij God gebracht. In het bijzonder wil ik mijn grote waardering en dank uitspreken voor het Centrum voor Vormingsonderwijs (CvV). Onder leiding van Esther van Vroonhoven is er hard geknokt om het vormingsonderwijs niet verloren te laten gaan.

In dit jaarverslag ga ik allereerst in op bestuurlijke zaken. Daarna schetst het een beeld van het vele werk dat in het voorbije jaar door de vakleerkrachten, de staf en de directie is verzet om op openbare scholen protestants vormingsonderwijs aan te bieden.

Bestuurszaken

Continuïteit

De middelen die de overheid beschikbaar stelt voor het werk van het CvV en de zeven denominaties worden beheerd door het CvV. In 2024 is er verder gewerkt aan het verstevigen van haar financiële positie. De jaarstukken van het CvV over 2024 laten zien dat er verbeteringen zijn gerealiseerd. Niettemin heeft het bestuur van PC GVO het CvV verzocht ook in 2025 verder te bouwen aan een stevige financiële buffer. De subsidiecrisis laat zien dat ons werk niet vanzelfsprekend is en we ervanuit moeten gaan dat de toekomst onzeker zal zijn. In 2025 zal het langdurig voortbestaan van onze organisatie een hoge prioriteit krijgen.

Kerntaak

In het jaar 2024 was de passie voor het vormingsonderwijs en de betrokkenheid bij de organisatie goed merkbaar onder vakleerkrachten, regiobegeleiders en stafmedewerkers. Het is gelukt om met terugwerkende kracht per 1 januari 2024 een loonsverhoging van 10% door te voeren voor alle medewerkers. Medio 2024 is er een nieuwe cao afgesloten. Gekozen is om de koppeling met de cao van het primair onderwijs los te laten. Dit heeft begrijpelijkerwijs veel vragen opgeroepen bij medewerkers. Onze ondernemingsraad heeft hierin een goede en constructief kritische rol gespeeld.

Tenslotte

In dit jaarverslag vindt u een weergave van onze activiteiten van het afgelopen jaar. Reacties op het jaarverslag zijn meer dan welkom! U kunt deze richten aan onze officemanager, Damaris Boogerd. Haar mailadres is d.boogerd@pcgvo.nl.

Wouter Knoester
Directeur-bestuurder

Intern toezicht

PC GVO kent een Raad van Toezicht (RvT): een intern toezichtsorgaan dat toeziet op het Bestuur. De RvT monitort de resultaten van het gevoerde beleid, controleert de besteding van de middelen en de verantwoording daarvan. De RvT geeft de Bestuurder gevraagd en ongevraagd advies en draagt er in samenwerking met de Bestuurder aan bij dat PC-GVO transparant en verbonden met de maatschappelijke context opereert. De RvT is ook de werkgever van de Bestuurder.

Toezichtkader

De RvT oefent zijn toezicht uit binnen de volgende kaders:

- de wetgeving met betrekking tot het Vormingsonderwijs;
- de code Goed Bestuur in het primair onderwijs (PO-Raad, 2020);
- de code Goed Toezicht (VTOI-NVTK, 2021);
- de kaders voor samenwerking binnen het Centrum voor Vormingsonderwijs.

Werkwijze

De RvT vergadert vijf keer per jaar met de Bestuurder en kent twee commissies. De remuneratiecommissie voert namens de RvT in haar rol van werkgever tweemaal per jaar een gesprek met de Bestuurder. Daarin komen onder meer de werkbeleving, resultaten en ontwikkeling aan de orde. De onderwijscommissie, gestart eind 2023, bereidt initiatieven voor die leden van de RvT ondersteunen bij hun beeldvorming van het onderwijs van PC GVO in de dagelijkse praktijk. Jaarlijks overlegt de RvT tweemaal met de Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad.

De RvT is vertegenwoordigd bij speciale bijeenkomsten waaronder de jaarlijkse Nieuwjaarsreceptie, de Dag van de Zendende Instanties en bijeenkomsten van het lectoraat.

Samenstelling

De RvT bestaat uit vijf leden. De leden van de RvT worden benoemd voor een periode van vier jaar. Aftredende leden zijn éénmaal herbenoembaar.

Rooster van aftreden Raad van Toezicht

Naam	Functie	Benoeming	Herbenoembaar
De heer H. Wilbers	Voorzitter Raad van Toezicht Lid remuneratiecommissie	21-1-2021 tot 1-21-2024 Herbenoeming tot 21-1-2028	Nee

Mevrouw C. van den Boogaart	Lid Raad van Toezicht Lid remuneratiecommissie	17-05-2023 tot 17-05-2028	Ja
De heer J. Noteboom	Lid Raad van Toezicht Lid onderwijscommissie	10-06-2021 tot 10-06-2025	Ja
De heer S. Bijl	Lid Raad van Toezicht Lid onderwijscommissie	25-11-2021 tot 05-02-2025	Ja
De heer D. A. Visser	Lid Raad van Toezicht Lid onderwijscommissie	02-10-2024 tot 02-10-2028	Ja
De heer G. Toonen	Lid Raad van Toezicht	05-02-2025 tot 05-02-2029	Ja

Bezoldiging

De leden van de RvT ontvangen voor hun inzet een vrijwilligersvergoeding van € 600 per jaar. Daarnaast worden voorkomende onkosten, waaronder reiskosten vergoed.

Vergaderingen

In 2024 hebben vijf vergaderingen plaatsgevonden. De agenda voor de vergadering wordt in een overleg tussen de voorzitter van de RvT en de Bestuurder opgesteld en aan het begin van iedere bijeenkomst na voorlegging aan de RvT vastgesteld.

Besproken thema's en genomen besluiten

In 2024 is een aantal jaarlijks terugkerende onderwerpen aan de orde geweest, maar de meeste aandacht is uitgegaan naar de continuïteit van het werk van PC GVO en het Vormingsonderwijs in het algemeen. De dreiging van het wegvallen van de subsidie is ternauwernood afgewend. In het jaarverslag besteedt de Bestuurder hier aandacht aan. Ook de verhouding tussen PC GVO en het Centrum voor Vormingsonderwijs (CvV) is regelmatig onderwerp van gesprek geweest. Bestuurder en RvT waken erover, dat de verantwoordelijkheid voor de inhoud van het vormingsonderwijs ten volle bij de denominaties van het CvV blijft liggen. Op andere, meer facilitaire terreinen, ligt het mandaat bij het CvV en ontwikkelt zich een goede samenwerkingsrelatie. Jaarlijks terugkerende onderwerpen zijn geweest:

- het bestuursverslag 2023. De RvT heeft hiervan kennisgenomen en het na bespreking met de Bestuurder goedgekeurd;
- de begroting 2025. De eigen ruimte voor PC GVO, als denominatie binnen het CvV, op financieel gebied is beperkt. De eigen begroting is na bespreking goedgekeurd.
- Managementrapportages.

Waardering

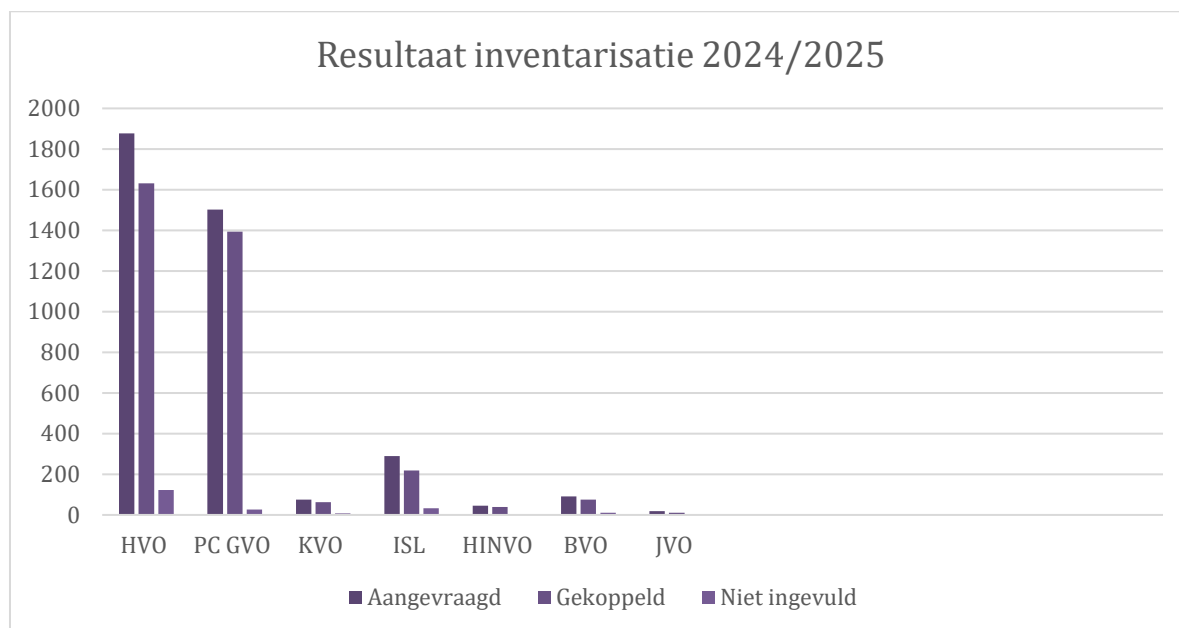
De RvT kijkt ondanks de discontinuïteitsdreiging die in 2024 ontstond, met tevredenheid en dankbaarheid terug op het verslagjaar 2024. Bestuurder en de vele medewerkers van PC GVO hebben zich ingespannen een groot aantal leerlingen op openbare scholen het vormingsonderwijs te bieden waarvoor onze organisatie staat. Voor al die inspanningen van ieder en de wijze waarop de Bestuurder hieraan leiding heeft gegeven, heeft de RvT veel waardering.

1. Onze lespraktijk

Het werk in de klas vormt het hart van PC GVO. Een team van 144 vakleerkrachten geeft protestants vormingsonderwijs op openbare en samenwerkingsscholen. In dit hoofdstuk nemen we u mee naar de lespraktijk van het afgelopen jaar.

1.1. Aantal lessen PC GVO

In 2024 zijn er voor de gehele sector 3.900 lesaanvragen ingediend. Hiervan zijn er 3736 lessen toegekend en als volgt verdeeld:

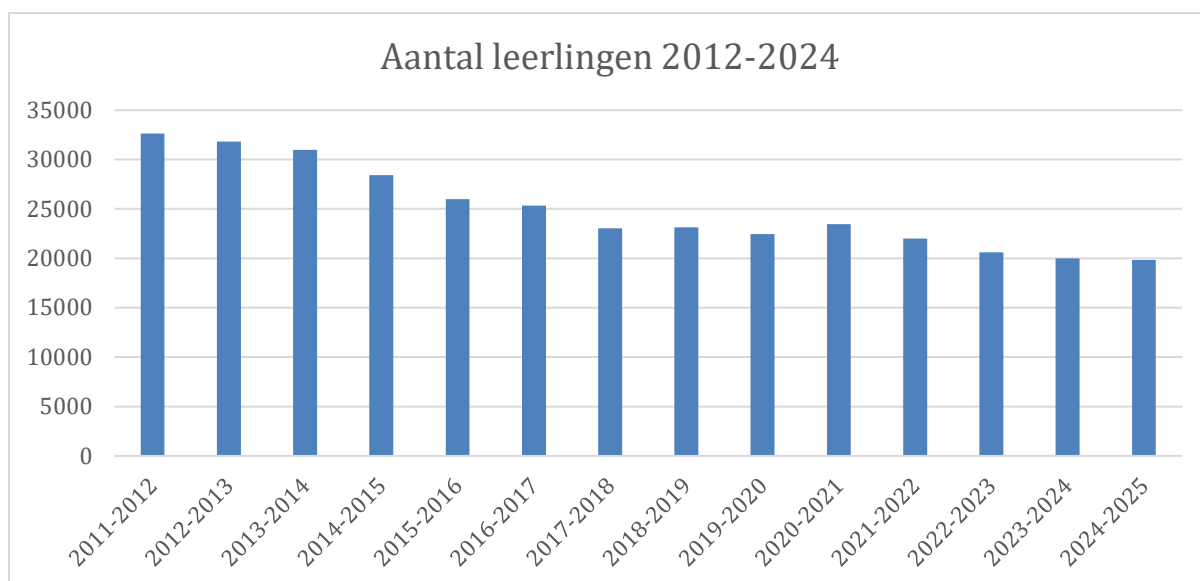

	HVO	PC GVO	KVO	ISL	HINVO	BVO	JVO
Aangevraagd	1877	1503	76	289	46	91	18
Gekoppeld	1632	1394	62	219	39	76	11
Niet ingevuld	122	26	8	33	3	11	3

In 2024 konden 26 lessen niet worden ingevuld door PC GVO. Voor 9 aanvragen konden wij helaas niet tijdig een vakleerkracht vinden. Aan de overige lessen die uiteindelijk geen doorgang konden vinden liggen vaak organisatorische redenen van de school ten grondslag. Er zijn bijvoorbeeld aanvragen vervallen omdat scholen meer groepen hadden aangevraagd dan zij uiteindelijk nodig bleken te hebben. Ook zijn er groepen door scholen samengevoegd om tijd te sparen voor zaakvakken.

Aantal leerlingen

Op 31 december 2024 verzorgden wij voor 19.838 leerlingen protestants vormingsonderwijs.

Het aantal leerlingen is nagenoeg gelijk gebleven ten opzichte van het schooljaar 2023/24.

1.2. Vakleerkrachten PC GVO

Per 31 december 2024 heeft PC GVO 144 vakleerkrachten in dienst. De meeste vakleerkrachten zijn tussen de 55 en 65 jaar oud.

	2022	2023	2024
Vakleerkracht	156	152	144
% 55+	50,60%	56,70%	56%
Gem. leeftijd	51,5	52,7	53,3

1.3. Carrousels en samenwerkingsvormen PC GVO

Op verzoek van het directeursberaad is er een sectorbrede werkgroep 'Samenwerkingsvormen' ingericht die bestaat uit 6 personen: twee directeurs en 4 regiobegeleiders. De werkgroep geeft advies aan het directeursberaad ten aanzien van het beleid en uitvoering van samenwerkingsvormen en carrousels. Vanuit PC GVO zijn regiobegeleiders Marjon Jongsma en Lara Schout afgevaardigd.

Samenwerkingsvormen bestaan inmiddels zo'n 10 jaar en op verschillende plekken in Nederland zijn verschillende varianten ontstaan. De behoefte aan meer uniforme kaders vormden aanleiding om deze werkgroep in te richten en lering te trekken uit de bestaande samenwerkingsvormen. Vanuit de directeurs is er een vernieuwd uitvoeringskader voor samenwerkingsvormen en carrousels opgesteld voor het schooljaar 2025-2026. Hierop konden de regiobegeleiders feedback geven. De werkgroep heeft hierbij vooral gekeken naar eventuele consequenties van het uitvoeringskader en naar de praktische uitvoerbaarheid op de werkvloer.

Soms bleken er binnen de werkgroep -en dus tussen de denominaties- verschillende visies te bestaan op samenwerkingsvormen en carrousels. Per denominatie konden er wensen worden

ingebracht. De denominatieve wensen worden vervolgens getoetst aan de (subsidie)kaders die het ministerie heeft gesteld. Het definitieve advies vanuit de werkgroep wordt begin 2025 uitgebracht in het directeurenberaad.

In het schooljaar 2023/2024 werden er sectorbreed 263 lessen gegeven in een samenwerkingsvorm. Dit is zo'n 7% van het totaal aantal lessen.

1.4. Continuïteit van de organisatie

In het najaar van 2024 werden wij -en de gehele sector levensbeschouwelijk vormingsonderwijs- opgeschrikt door het voornemen van de minister en staatssecretaris van OCW om de structurele bekostiging met instellingssubsidie volledig te schrappen per 1 januari 2027. Onder regie van het Centrum voor Vormingsonderwijs is er met vereende krachten een lobbycampagne van start gegaan. Met dank aan de christelijke partijen ChristenUnie, SGP en CDA en een aantal andere partijen die zich hard hebben gemaakt voor het levensbeschouwelijk vormingsonderwijs, is op 9 december 2024 een onderwijsbegroting aangenomen in de Tweede Kamer waarin de voorgenomen bezuiniging op ons onderwijs niet meer voorkomt. We zien dit als een gebedsverhoring, maar we zijn ons er ook van bewust dat het nog geen gelopen race is. De Eerste Kamer zal nog moet instemmen met de begroting en dat gebeurt naar verwachting in februari 2025. Hoewel wij verwachten dat zij de begroting zal goedkeuren, beseffen we dat het voortbestaan van onze instellingssubsidie in het licht staat van een zeer grote bezuinigingsslag die het onderwijs treft, met alle gevolgen van dien.

Ons doel dit jaar was om de daling van het aantal lessen te stoppen en te stabiliseren. We zien de acties en plannen om tot groei te komen in de regioplannen terug. Er is veel werk verzet om onze naamsbekendheid te vergroten. Zo zijn er artikelen in regionale bladen en kerkbladen verschenen, er is aansluiting gezocht bij opleidingsinstituten en scholen zijn door ons actiever benaderd. Dit heeft echter nog niet geleid tot stabilisering van het aantal lesaanvragen. Dit kan te maken hebben met dalende leerlingenaantallen op verschillende scholen. Daarnaast zien we steeds vaker dat leerkrachten op scholen zelf levensbeschouwing gaan geven en dat scholen door toenemende inspectiedruk andere keuzes maken in het onderwijsaanbod.

1.5. Uitkomsten RI&E

Medio 2024 werden wij middels een steekproef geselecteerd door de arbeidsinspectie. De inspectie vond plaats in juni en richtte zich op een aantal punten uit de Arbeidsomstandighedenwet. Er werden enkele tekortkomingen geconstateerd, waaronder een onvolledige Risico-Inventarisatie en Evaluatie. (RI&E) en het psychosociaal arbeidsbelastingonderzoek (PSA) uit 2023 omvatte niet alle facetten van een RI&E.

We hebben in september van dat jaar een nieuwe RI&E laten uitvoeren door een externe partij. Dit heeft geleid tot een plan van aanpak met concrete acties. De aangewezen tekortkomingen uit de arbeidsinspectie zijn hersteld en in november overlegd aan de arbeidsinspecteur.

1.6. Regiobegeleidersvergaderingen/managementteam

Er zijn negen regiobegeleiders die elk verantwoordelijk zijn voor een bepaald gebied of voor een bepaalde provincie (of meerdere provincies) in Nederland. Regiobegeleiders werken zowel regionaal als landelijk. Tijdens de maandelijkse MT-vergaderingen wordt er op landelijk niveau nagedacht over beleid. Om deze vergaderingen zo effectief mogelijk te laten verlopen, maken we gebruik van een inhoudelijke jaarplanning. Aan het begin van het jaar worden hierin de thema's vastgesteld die zeker besproken moeten worden tijdens de MT-vergaderingen. Daarnaast is er een agendacommissie die de agenda zorgvuldig voorbereidt, wat bijdraagt aan de kwaliteit van de vergaderingen.

De negen regiobegeleiders zijn verdeeld over drie regio's: Noord, Midden en West. Per regio kunnen onderwerpen worden ingebracht die als input dienen voor de MT-vergaderingen. Deze vergaderingen worden afwisselend fysiek en digitaal gehouden. De directeur is aanwezig bij de MT-vergaderingen en worden voorgezeten door een MT-lid. Naast de reguliere MT-vergaderingen wordt er aan het begin van het jaar een tweedaagse bijeenkomst georganiseerd voor de regiobegeleiders en de directeur. Dit jaar vond deze plaats in Biddinghuizen, waar we een interessante workshop *Zakelijk tekenen* volgden. Deze werkvorm wordt nu ook regelmatig gebruikt tijdens de MT-vergaderingen.

1.7 Werkgroepen

Werkgroepen spelen een belangrijke rol binnen PC GVO. Aangezien de MT-vergaderingen vaak te kort zijn om thema's in detail te bespreken, is het een goede oplossing om deze taken aan werkgroepen toe te wijzen. Binnen het MT heeft ieder lid zijn eigen talenten en kwaliteiten, die goed tot uiting komen in de werkgroepen. Elk MT-lid kan zich aanmelden voor een werkgroep die aansluit bij zijn of haar expertise en interesse. In 2024 waren de volgende werkgroepen actief: *Intervisie voor docenten*, *Het opstellen van het jaarplan*, *Naamsbekendheidscampagne PC GVO*, *Succesvol MT* en *Bekwaamheidsdossier*. In de werkgroep *Succesvol MT* is gekeken naar manieren om de MT-vergaderingen steeds succesvoller te maken. De werkgroep *Bekwaamheidsdossier* heeft samengewerkt met HVO Primair die ook bezig waren met het ontwikkelen van een bekwaamheidsdossier. Dit project is in 2024 nog niet afgerond. De werkgroep *Intervisie* is momenteel in gesprek met onder andere de OR om te bepalen hoe de intervisie binnen PC GVO verder kan worden vormgeven. De naamsbekendheidscampagne kreeg een andere wending toen PC GVO geconfronteerd werd met dreigende bezuinigingen. Er is voor gekozen om de naamsbekendheidscampagne tijdelijk op on hold te zetten, totdat er meer duidelijkheid is over het al dan niet voortzetten van de instellingssubsidie.

2. Professionalisering vakleerkrachten

PC GVO heeft kwaliteit hoog in het vaandel staan. Om kwalitatief goede lessen te kunnen blijven aanbieden, moeten we ook blijven investeren in de ontwikkeling van onze vakleerkrachten. PC GVO heeft een inservice-opleiding, biedt nascholing aan vakleerkrachten en is in 2020 met een lectoraat gestart.

2.1. Nascholing

De nascholing werd met ingang van 1 januari 2024 deels georganiseerd door het CvV. Eerder was VONKT hier verantwoordelijk voor, maar deze stichting is per 2024 opgeheven. Om één en ander goed te implementeren is een werknemer van VONKT nog in 2024 werkzaam geweest voor het CvV. Via het CvV werden cursussen aangeboden die boven-denominatief zijn. Te denken valt aan groepsdynamica, activerende werkvormen en cursussen op het gebied van digitale vaardigheden. Het aanbod is tot stand gekomen op basis van een behoeftepeiling onder vakleerkrachten en de inbreng van regiobegeleiders. In maart is er binnen PC GVO een nieuwe scholingsmedewerker aangesteld. Vanaf dat moment is er gewerkt om scholing te organiseren voor specifiek PC GVO-vakleerkrachten. De vakleerkrachten hechten aan onderlinge ontmoeting en inspiratie, omdat zij meestal alleen opereren. Het aanbod vanuit PC GVO bestaat dan ook uit fysieke samenkomsten.

In 2024 werd er intervisie aangeboden vanuit het CvV waarbij vakleerkrachten uit verschillende denominaties bijeen kwamen. Ook een deel van onze PC GVO-vakleerkrachten heeft daaraan meegedaan.

Op de achtergrond heeft de werkgroep *Intervisie* onderzoek gedaan naar de diepere motivatie tot intervisie en andere vormen van reflectie en evaluatie, met als doel om de kwaliteit van het onderwijs te verbeteren. Zij verwachten eind 2025 tot nieuw doordacht beleid te komen op dit gebied.

2.2. Interne scholing

Eind 2024 zaten tien vakleerkrachten in de afrondende fase van het scholingstraject dat al in 2023 startte. In maart 2025 hopen zij hun diploma in ontvangst te mogen nemen. De cursisten ervaren de scholing als pittig, maar zeer zinvol. De module *Filosofie* is niet gegeven. Het is een keuze-module naast andere keuzevakken en het werd door onvoldoende deelnemers aangevinkt.

Het werk van de drie tutoren in de begeleiding van de vakleerkrachten is van essentieel belang geweest. Zij helpen structureren, de moed erin te houden als het zwaar valt, de goede vragen te stellen, te spiegelen en met klassenbezoeken en voortgangsgesprekken verdere ontwikkeling in gang te zetten. In 2025 zal er worden gewerkt aan een nieuw scholingsprogramma voor toekomstige studenten. De evaluaties van de huidige studenten worden meegenomen in het maken van een nieuw programma waarbij er bijzondere aandacht zal zijn voor de balans tussen taakomvang en belastbaarheid van de vakleerkracht.

2.3. Lectoraat

Op 1 augustus 2020 is Jan van Doleweerd gestart als *associate* lector Godsdienstig Vormingsonderwijs binnen het onderzoekscentrum. Het lectoraat is gericht op verdere professionalisering van het vak en de vakleerkrachten die protestants godsdienstig vormingsonderwijs geven in het openbaar onderwijs. De opbrengsten uit het lectoraat worden binnen Driestar Educatief doorvertaald naar inhoud en aanpak van godsdienstige vorming op bijzondere basisscholen van christelijke of reformatische signatuur. De Nederlandse samenleving wordt gekenmerkt door een grote pluriformiteit van godsdiensten en levensbeschouwingen. Godsdienstige en levensbeschouwelijke opvattingen liggen ten grondslag aan allerlei discussies in de samenleving. In deze context is het van belang dat

kinderen ontdekken wie wat gelooft, dat zij daaruit leren wie zij zelf zijn en leren omgaan met mensen die anders denken en anders zijn. Godsdiensten en levensbeschouwingen spelen hierbij een belangrijk rol.

De leden van de kenniskring dragen theoretisch en praktisch hun steentje bij aan het lectoraat. De kenniskring bestaat uit:

- Marjan Glaudé (onderzoeker bij het CvV)
- Hanna de Jong-Markus (promovendus, onderzoeker en course coördinator MLI CE)
- Lara Schout (kindercoach en regiobegeleider bij PC GVO)
- Irma Visser (godsdienstpedagoog en regiobegeleider en taakbeheerder (na)scholing bij PC GVO)

Het lectoraat (en daarmee de kenniskring) had zijn afronding gepland in augustus 2024. Dit is in de loop van het jaar bijgesteld. In 2024 is er met name gewerkt aan de eindpublicatie die gericht is op het onderzoeksproject *Vormingsverhalen vertellen*. Er werd ingezoomd op de good practices van godsdienstige vorming uit de verhalen van vakleerkrachten PC GVO. Daarnaast werd een verdere analyse gemaakt van de verzamelde data om de werkzame elementen van de ‘gouden momenten’ te achterhalen.

De eindpublicatie wordt een toegankelijk boekje waarin praktijkverhalen gekoppeld worden aan bevindingen vanuit het onderzoek, kennisclips en verwijzingen naar verdere literatuur. Het bevat praktische tips voor het werk in de klas gericht op onder andere de pedagogische attitude, het hermeneutisch communicatieve model en de rollen van de vakleerkracht. Anne Janine Vollema (voormalig vakleerkracht) heeft de illustraties van de eindpublicatie gemaakt. Eind december 2024 was de eindpublicatie gereed om af te drukken. De presentatie hiervan staat gepland in mei 2025. Dit valt samen met onze studiedag die in het teken staat van de opbrengsten van het lectoraat. In het najaar is een begin gemaakt met de invulling van de studiedag. Het thema is dit keer ‘Ontmoetingen op de brug’, wat verwijst naar de eindpublicatie. In 2025 zal er een advies gegeven worden voor de bevordering van de kwaliteit van het professionele denken en handelen in de (na-) scholing van PC GVO.

3. Beleidsondersteuning

PC GVO wordt door medewerkers van het bureau en door regiobegeleiders ondersteund op beleidsniveau. Hieronder lichten we de belangrijkste ontwikkelingen toe.

3.1. Methodiek jaarplan

Voor het jaarplan wordt zowel op bestuursniveau als ook op regionaal niveau het INK-model gebruikt. Vele acties vanuit het jaarplan 2024 zijn uitgevoerd en terug te vinden in dit jaarverslag. Er is voor gekozen om de onderwerpen voor het regioplan af te stemmen op dat wat er speelt in de regio. Hierdoor ontstaan op inhoud verschillende regioplannen. Deze worden met elkaar gedeeld zodat de regio's ook van elkaar kunnen leren en ideeën mee kunnen worden genomen naar de eigen regio.

3.2. Governance

Het bestuur heeft in 2023 de wens uitgesproken om te kantelen naar een model van een directeur-bestuurder en een Raad van Toezicht. Het proces om te komen tot deze

governance-wijziging is met de ondernemingsraad en het CiO-O doorlopen. Begin januari 2024 zijn de statuten bij de notaris gepasseerd en daarmee is de governance-wijziging formeel afgerond. Gedurende 2024 bleef toezicht houden een onderwerp van gesprek. De Raad van Toezicht is voornemens om hier in 2025 (bij voorkeur na invulling van de vacatures binnen de RvT) een inhoudelijke sessie aan te wijden.

3.3. Communicatie

Via de interne nieuwsbrief werden de vakleerkrachten over belangrijke ontwikkelingen binnen PC GVO geïnformeerd. De frequentie waarop deze verstuurd wordt is ongeveer eens per twee maanden. Mochten er tussentijds belangrijke zaken zijn die gecommuniceerd moesten worden dan gebeurde dit per mail. In 2024 is gestart met een betaalde sociale mediacampagne om nieuwe vakleerkrachten te werven. Dit gebeurt nu nog op regionaal niveau, maar in 2025 zal deze campagne landelijk worden uitgezet.

3.4. Vertrouwenspersonen

De vertrouwenspersonen voor alle medewerkers van PC GVO en van alle andere denominaties en het CvV zijn Peter Clark en Sigrid Segeren. Met enige regelmaat worden zij onder de aandacht gebracht bij medewerkers via nieuwsbrieven en regionale berichten. Er zijn in 2024 geen meldingen binnengekomen bij de vertrouwenspersonen vanuit PC GVO.

4. Ons netwerk

PC GVO is gezegend met een groot aantal betrokkenen bij het werk waar wij voor staan. Velen dragen ons werk een warm hart toe en dragen hieraan hun eigen steentje bij. Daar zijn wij dankbaar voor.

4.1. Plaatselijke werkgroepen

Het niveau van betrokkenheid en samenwerking verschilt per werkgroep. Het aantal plaatselijke werkgroepen neemt langzaam af.

4.2. CIO-O

De commissie Onderwijs van het Interkerkelijk Contact in Overheidszaken treedt op als zendende instantie voor de protestantse kerken/geloofsgemeenschappen. Het CiO-O is samengesteld uit leden vanuit de breedte van het protestantse veld. Ook de Rooms-Katholieke en Oudkatholieke kerk zijn vertegenwoordigd binnen het CiO-O. Het CiO-O is nauw betrokken bij het werk van PC GVO. Het gespreksonderwerp in 2024 was de continuïteitscrisis van het gehele vormingsonderwijs. Mede dankzij de inzet en het netwerk van het CiO en CiO-O won onze politieke lobby aan kracht.

4.3. IKOS

Met onze partner IKOS vindt twee keer per jaar constructief overleg plaats. Dit jaar heeft IKOS de wens uitgesproken om hun digitale lessendatabase 'Op weg met Verhalen' onder te brengen bij PC GVO. De gesprekken hierover zijn vanwege de continuïteitscrisis opgeschort.

4.4. VOS/ABB, VOO en Verus

Met VOS/ABB en VOO heeft het CvV een samenwerkingsconvenant gesloten. PC GVO is sinds 2018 lid van Verus.

4.5. Centrum voor Vormingsonderwijs (CvV)

Het CvV heeft een turbulente tijd achter de rug. Er speelden veel ontwikkelingen tegelijkertijd die om aandacht of bijsturing vroegen. De continuïteitscrisis stond en staat met stip op één. Dankzij de regie van het CvV en haar bestuurder Esther van Vroonhoven, werd er een succesvolle lobbycampagne gevoerd. Op 9 december nam de Tweede Kamer een onderwijsbegroting aan zonder de voorgenomen bezuiniging op het levensbeschouwelijk vormingsonderwijs. Er wordt door het CvV geknokt voor onze lessen en zij zullen dat blijven doen.

5. Personalia

Raad van Toezicht Protestants Centrum GVO

drs. H. Wilbers (voorzitter)

ds. S. W. Bijl

mevr. C. van den Boogaart-Spruijt

dhr. J. Noteboom

dhr. D.A. Visser

Bureau

dhr. W.C. Knoester, directeur-bestuurder

mevr. D.H. Boogerd-Hoeflaken, officemanager

Vertrouwenspersonen

dhr. P. Clark

mevr. S. Segeren

Regiobegeleiders

Regio noord: mevr. J. Nouta
 mevr. L. Schout-Douwes
 mevr. J. Sankoh-de Goffau

Regio midden: mevr. M. Boon
 mevr. I.J.M. Visser

Regio west: mevr. M. Jongsma-Alberts
 mevr. D. Maréchal
 mevr. E. van der Vlies-Ebbers
 dhr. H.M. van Wijk

Ondernemingsraad

dhr. T. van Wijk (voorzitter)
mevr. T.F. Kok-Zondervan (secretaris)
mevr. A. Oorebeek (vicevoorzitter)
mevr. M. Jongsma-Alberts
mevr. J. Geldof
mevr. M. Hurrelbrinck
mevr. L. Schakel

CIO-O

De commissie bestond op 31 december 2023 uit de volgende personen:

mevr. drs. A.E. H. van der Kolk, voorzitter, namens de Nederlandse Gereformeerde Kerken
dhr. A. P. Driesprong, vicevoorzitter, namens de Unie van Baptistengemeenten en ABC-gemeenten
dhr. K. van Walsem, secretaris/penningmeester, namens de Christelijke Gereformeerde Kerken
mevr. M.E. Rosen Jacobson-van Dam, namens de Remonstrantse Broederschap en Vrijzinnigen Nederland
drs. G. van Veldhuizen, namens de Gereformeerde Gemeenten
drs. L.F.M van Oers, namens de RK Bisschoppenconferentie
drs. G. Bergacker, namens de Hersteld Hervormde Kerk
mevr. Dr. E Vogel, namens de Protestantse Kerk in Nederland

Raad van Toezicht Centrum voor Vormingsonderwijs

dhr. W. Baumfalk – voorzitter
mevr. T. van Wijnen (adviseur)
dhr. R. Bal (adviseur)
mevr. A. van der Velden
mevr. J. Bosma

6. Lijst van afkortingen

CIO-O	Contact in Overheidszaken, afdeling Onderwijs (gezamenlijke kerken)
CvV	Centrum voor Vormingsonderwijs
GVO	Godsdienstig Vormingsonderwijs
HVO Primair	Humanistisch Vormingsonderwijs
IKOS	stichting Interkerkelijk Overleg in Schoolzaken
Ministerie OCW	Ministerie voor Onderwijs Cultuur en Wetenschappen
MT	Managementteam
PC GVO	Protestants Centrum voor Godsdienstig Vormingsonderwijs
VOO	Vereniging voor Openbaar Onderwijs (ouderorganisatie)
VOS/ABB	Vereniging van Openbare Scholen/Algemene Besturenbond (schoolbesturen)